

Verslag van de vergadering van Commissiewerkgroep Persistente Organische Contaminanten (POPs)

Datum : 9 september 2019
Commissie : DG SANTÉ
Ned. Delegatie : Ana Viloría (VWS)
Astrid Bulder (RIVM)

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Agenda

1. Presentatie van concept EFSA opinie over chloorparaffinen – gepubliceerd voor publieke consultatie.

Dossierhouder
Ana Viloría
Ai.viloría@minvws.nl
T 070 340 xxxx

EFSA presenteert de concept opinie, deze staat open voor publieke consultatie. Het mandaat is in november 2016 aan EFSA gegeven, om de risico's voor mens en dier van chloorparaffinen (CP's) in voedsel en diervoeder te beoordelen. EFSA gebruikte hiervoor ingediende data en gevonden literatuur, in sommige gevallen ook ongepubliceerde studies. Toxicologische data zijn alleen beschikbaar voor sommige mixen van CP's, en die zijn niet altijd representatief voor wat er in producten gemeten is. EFSA kon alleen BMDL waarden afleiden voor specifieke CP's, er was geen read across mogelijk. Er is geen gezondheidskundige grenswaarde afgeleid, een Margin of Exposure (MOE) benadering is gebruikt.

Ons kenmerk
Verslag CWG
Persistente organische
contaminanten d.d. 9
september 2019

Meetgegevens waren alleen beschikbaar voor de CP's met korte ketens (SCCP's) en met middellange ketens (MCCP's). Een innameberekening was alleen mogelijk voor de inname van vis, dit geeft een onderschatting want andere voedselbronnen dragen zeker ook bij, en daarnaast ook huisstof. Op basis van enkel visinname was er voor de mens geen reden tot zorg, echter missen er nog wel erg veel data. Voor dieren waren er weinig toxicologische gegevens en geen meetgegevens in diervoeder, hier kon dus geen risicobeoordeling voor gedaan worden.

Op een vraag van de CIE geeft EFSA aan dat er geen data van de CP's met lange ketens (LCCP's) beschikbaar zijn, maar dat ze mogelijk wel voorkomen. Ook is uit literatuur duidelijk dat andere voedselgroepen dan vis flink kunnen bijdragen aan de blootstelling van SCCP's en MCCP's, maar EFSA vond de gegevens niet geschikt om te gebruiken. Een lidstaat geeft aan de formulering van de concept conclusies te optimistisch te vinden, zelfs met alle kanttekeningen zou dit opgevat kunnen worden als dat er geen zorg hoeft te zijn. Nederland steunt dit, de zorgpunten mogen wat beter naar voren komen. EFSA geeft aan de zorg te snappen en zal naar een herformulering van de conclusies te gaan kijken. De ingediende commentaren van de publieke consultatie zullen in een technisch rapport worden opgenomen met daarbij de respons van EFSA per commentaar, dit rapport zal samen met de definitieve opinie gepubliceerd worden.

Secretariaat ROW
[_dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:_dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)
www.row-minvws.nl

2. Informatie van het EURL over analytische aspecten en andere relevante zaken (informatie Dioxin 2019 congres) over CP's.

EURL geeft vanuit de meetgegevens extra informatie over de CP's. Aan de analyse van CP's zitten nog haken en ogen, er zijn niet veel laboratoria die metingen doen, en dus ook niet deelnemen aan PT-testen. Analyse is vaak per congener terwijl de CP's in mengsels voorkomen. Op dit moment zijn er vooral data in vis, maar CP's worden overal in gebruikt, jaarlijks zelfs in grotere volumes dan het totaal aan (ooit) geproduceerde PCB's.

Normaliter wordt vooral primaire producten gemeten, er komen echter ook veel CP's vanuit bijvoorbeeld keukenapparaten. Het is daarom van belang diverse productiestadia te bemonsteren. Ook buiten voedselketen worden mensen veel blootgesteld aan CP's, in PUR isolatieschuim zitten bijvoorbeeld zeer hoge gehalten. Uit de moedermelkstudies van UNEP blijkt dat in EU de CP's nog geen groot aandeel aan de totale blootstelling aan POPs heeft, echter in andere continenten is dit wel het geval. In moedermelk valt wel een toenemende trend te zien, SCCP's staan dan ook al op de UNEP lijst van POPs. Wat daarbij van belang is, is dat CP's 'emerging' POPs zijn, deze worden nog gebruikt in tegenstelling tot de meeste andere POPs op de UNEP lijst. Het EURL is het dus eens dat de conclusies van de EFSA opinie voorzichtig geformuleerd moeten worden, en EFSA geeft nogmaals aan hier naar te gaan kijken.

3. Discussie over herziening van de ML's voor dioxinen en DL-PCB's.

CIE vat de discussie tot nu toe samen en geeft aan verder te willen kijken naar de mogelijkheden voor verlaging van de bestaande ML's, dit zal gebeuren op basis van ALARA. De ALARA benadering betekent dat een verlaging van de TWI niet een evenredige verlaging van de ML's inhoudt. CIE vraagt Nederland daarom het ingezonden BuRO advies toe te lichten¹ Nederland geeft aan dat dit vooral ter informatie is, als achtergrond voor het stellen van ML's voor zowel het bruine als het witte vlees van de wolhandkrab. Nederland informeert ook de lidstaten en de CIE dat op basis van het BuRO advies in Nederland een voorlichtingscampagne is gestart gericht op de Chinese consument (via specifieke Chinese media) met een consumptie advies over wolhandkrab. Het consumptie advies over wolhandkrab is ook te vinden op de website van het voedingscentrum Nederland²

CIE roept de lidstaten op om aan te geven wat er bij hen met de wolhandkrab gebeurt, dit is een invasieve soort en in een lidstaat worden deze bijvoorbeeld gevangen en vernietigd. De discussie over bruin en wit vlees zal ook bekeken moeten worden in relatie tot de ML's voor cadmium in krab, die gelden ook enkel voor het witte vlees. ML's zouden wel voor de dezelfde producten moeten gelden. CIE geeft wel uitdrukkelijk aan dat de discussie op basis van ALARA gevoerd zal worden, wat anders is dan de aanpak in het BuRO advies.

CIE geeft ook aan dat er op dit moment geen ML's zijn voor voedsel van niet-dierlijke oorsprong, en dat voor bijvoorbeeld klei voor diervoeder wel een ML bestaat. Een lidstaat geeft aan hoge gehalten in struisvogelvlees te vinden, andere lidstaten opperen paardenvlees en gedroogde basilicum. CIE geeft aan de ML's tussen diervoeder en voedsel beter op elkaar af te willen stemmen. Ook het uitsplitsen van voedselcategorieën op productiemethoden zou nu beter besproken kunnen worden dan bij de vorige ML revisie, bijvoorbeeld aparte ML's stellen voor kweekvis of organische eieren. Een lidstaat geeft aan dat er geen wildgroei aan categorieën moet plaatsvinden. CIE geeft aan dat als er nu al bezwaren zijn, dat de lidstaten die nu moeten laten horen om werk en discussie te besparen.

4. Informatie van het EURL over analytische aspecten van de mogelijke verlaging van de ML's voor dioxinen en PCB's.

EURL licht toe dat verlaging van ML's is voor voedsel met ML's op vetbasis in sommige gevallen niet mogelijk is op basis van de huidige analytische mogelijkheden, momenteel de criteria van LOQ op 1/5 van de ML al voor sommige categorieën niet gehaald. Voor de ML's op basis van versgewicht ziet het er beter uit, hoewel ook daar het soms moeilijk is. Op dit moment is er geen actieve discussie binnen het EURL netwerk voor verlaging van de LOQ voor dioxinen en DL-PCB's, wel

¹ <https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-risico%E2%80%99s-van-consumptie-van-vlees-van-het-lijf-van-de-chinese-wolhandkrab>

² <https://www.voedingscentrum.nl/nl/service/vraag-en-antwoord/veilig-eten-en-e-nummers/wolhandkrab-veilig-gezond-eten.aspx>

loopt er onderzoek met ND-PCB's. Hier heeft EURL in januari ook over gerapporteerd.

5. Discussie over

a. Versterking van de proactieve aanpak voor verlaging van de gehalten van dioxinen en DL-PCB's in voedsel.

CIE wil graag een proactieve aanpak implementeren, zonder dat het een te grote administratieve last wordt. Bij overschrijding van de AL heeft het zin om onderzoek te doen naar de bron, en die dan ook aan te pakken. In de diervoedersector wordt men vaak geconfronteerd met bronnen van contaminatie die niet eerder gezien zijn, het is belangrijk om dit soort informatie te delen. Hoe kunnen we dit het beste doen want tot nu toe werkt dit nog niet goed. CIE wil hier de volgende keer graag met de lidstaten over verder discussiëren.

b. Management aanbevelingen voor vis uit de Baltische regio.

De CIE informeert de lidstaten over de update van de CIE Aanbeveling 2016/688 "on the monitoring and management of the presence of dioxins and PCB's in fish and fishery products from the Baltic region". De actualisatie zal gebeuren op basis van de nieuwe data, de CIE is al begonnen deze data te analyseren en binnenkort volgt een uitnodiging voor de betrokkene landen.

c. Andere zaken.

Codex Code of practice

Dit punt werd kort besproken en in relatie gebracht met de proactieve benadering van de lidstaten om de aanwezigheid van dioxines en DL-PCBs in levensmiddelen te verlagen. De vraag is in hoeverre de lidstaten de bestaande Codex Code of Practice hebben geïmplementeerd.

RASFF:

De CIE heeft een overzicht van diverse RASFF meldingen voorbereid met betrekking tot dioxines en PCB's, bijvoorbeeld biologische eieren, waarvoor onderzoek nu gaande is naar de bron; de eerste resultaten verwijzen meer naar de grond en niet naar de diervoeders. Ook worden beveindingen vermeld in paardenvlees en lam levers. Kortom er zijn RASFF notificaties voor levensmiddelen categorieën waarvoor op dit moment geen wettelijke limieten bestaan. Een lidstaat vindt het interessant om de resultaten van de diverse onderzoeken naar bijvoorbeeld de bron met elkaar te delen. De CIE is het hiermee eens, maar niet met de bedoeling om nieuwe AL's te creëren. Dit wordt door iedereen gesteund, maar inderdaad zonder nieuwe AL's te creëren.

Er was geen presentatie van de RACE tool. De CIE legt in grote lijnen uit dat het doel van het instrument is om de casussen van contaminatie te beoordelen op een geharmoniseerde manier, voor het gebruik in de AAC en de RASFF systemen. EFSA krijgt graag de reacties van de lidstaten bij het gebruik van de RACE tool. Bijvoorbeeld is een bepaalde overschrijding van dioxines in paardenvlees van grote zorg? De CIE herinnert de lidstaten dat de RACE tool nog steeds in pilot fase is.

6. Informatie over het verzoek aan WHO voor herziening van de TEF waarden en het verzoek aan EFSA voor een risk-benefit analyse.

Herziening TEF waarden

De CIE houdt contact met de WHO voor deze vraag. De vraag is inmiddels geaccepteerd, maar er moet nog een formele brief van DG Santé naar de WHO gaan. Een van de punten van discussie zal ongetwijfeld zijn of de TEF van PCB126 en wel/niet te hoog is. Op dit moment is er geen consensus in de wetenschap dat er sprake zou kunnen zijn van een overschatting.

Risk-benefit analyse

De CIE legt uit dat zij nog formeel EFSA moet verzoeken om een risk-benefit analyse te doen over de aanwezigheid van dioxinen en DL-PCB's in

levensmiddelen. Deze analyse moet plaatsvinden in het kader van de algehele blootstelling aan andere contaminanten zoals CP's, zware metalen etc. Het is de bedoeling dat deze analyse klaar is wanneer de nieuwe TEF waarden bekend zijn. Als de lidstaten opmerkingen hebben kunnen zij deze nog naar de CIE sturen.

7. Informatie van lidstaten over acties naar aanleiding van de EFSA opinie over dioxinen en PCB's

Een lidstaat is aan het kijken of de aanbeveling nog stand houdt, vooral in de resultaten van wild, vis...

Een andere lidstaat meldt dat zij bezig zijn met een nieuwe biomonitoring, waarin bloed van kinderen wordt gemeten, de eerste resultaten laten zien dat de gehalten onder de EFSA NOAEL zijn.

8. ML's voor NDL-PCB's in zoet water vis

Naar aanleiding van de presentatie van Frankrijk tijdens de vorige POP's vergadering (zie onder punt 3 van het ROW POPs verslag van 28 januari jl.) wilde de CIE weten of er resultaten van vergelijkbaar onderzoek bestaan bij de lidstaten.

9. Informatie over mogelijke wetgeving voor controle van contaminanten in voedsel.

De CIE legt de resultaten uit van de vragenlijst die aan het eind van de zomer bij de lidstaten was uitgezet. De vragenlijst ging over de mogelijkheid om regelgeving op te stellen met voorschriften voor de controle van contaminanten in levensmiddelen. Dit kan gebeuren in het kader van de nieuwe Controleverordening. De CIE vraagt de lidstaten om zoveel mogelijk intern af te stemmen voor de verschillende contaminanten onderwerpen, zodat de discussie bij een van de expertwerkgroep kan gebeuren. De discussie zal vooral gaan over de wettelijke vorm, de mate van flexibiliteit, de minimale voorschriften. Voor dioxines en PCB's is dit zeker relevant.

10. Recast van Verordening (EC) 1881/2006

Dit werk wordt door de CIE weer opgepakt. De al bediscussieerde punten zoals hoe om te gaan met de decimalen (1.75 of 1.7), welke terminologie te gebruiken etc. zullen in een aangepaste versie van de recast opgenomen worden die binnenkort voor discussie aan de lidstaten zal worden voorgelegd.

11. WVTTK

De CIE brengt de aandacht van de lidstaten op de uitvoeringsverordening 2015/175 (bijzondere voorwaarden voor de invoer van guarpitmeel van oorsprong of verzonden uit India wegens de risico's van verontreiniging met pentachloorfenol). Unit F van DG Santé concludeerde dat er nog sprake is van kruiscontaminatie, daarom blijft controle vóór export naar de EU noodzakelijk. De bedoeling is daarom om deze uitvoeringsverordening samen te voegen met de verordeningen 669 en 884, met 2 bijlagen. Dit voorstel bevindt zich nu in de feedback procedure.

Den Haag, september 2019